fahs

NUMMER 3 August 2007 21. ÅRGANG

et blad fra

Frederiksborg Amts Historiske Samfund

Årbog 2007, 2008 og 2009

2008, 2009

De to næste årbøger kommer til at handle om Gribskov - et, må man vel sige, relevant emne for Frederiksborg Amts Historiske Samfund.

Der er tale om et to-bindsværk, som også kommer i almindelig handel i foråret 2008. Det er derfor naturligt at FAHS medlemmer får begge bind i 2008, men til gengæld ingen årbog i 2009. Bøgerne udgives af Niels Richter-Friis (ham med "Esrum Kanal"). Forfatter er Flemming Rune, der er biolog og seniorforsker i naturnær skovdrift. Han er meget vidende, har et stort lokalkendskab, og har bl.a. bidraget til utallige publikationer med biologisk eller lokalhistorisk indhold. Det ene bind bliver en gennemgang af Gribskovs historie opdelt i kapitler, som beskriver hver sin historiske periode eller hver sit tema, f.eks. Oldtidsskoven, Stutteritiden eller Gribskov i 1900-tallet. Det andet bind bliver et topografisk leksikon, hvor 3-400 af skovens op mod 1.000 navngivne arealer, huse og seværdigheder beskrives i alfabetisk orden. Begge bind vil være rigt illustrerede med tilsammen ca. 600 billeder, heraf 500 i farver; hertil kommer et fyldigt kortmateriale. I bestyrelsen er vi meget glade for at have indgået en aftale, der sikrer dette værk som årbog til foreningens medlemmer.

2007

"Frederiksborg Amt 1979-2006" blev præsenteret for pressen og en indbudt skare af forfattere, sponsorer m.v. ved en reception i Skibsklarerergården i Helsingør den 22. maj.

Bogen har fået fin omtale i Frederiksborg Amts Avis, Helsingør Dagblad samt i Hillerød Posten. Forhåbentlig har den også været omtalt i nogle af de andre ugeaviser i Nordsjælland, de har i hvert fald fået pressemeddelelsen. Så mangler vi bare lige at nogle flere får lyst til at købe den (200 kr.). Håber I synes om bogen og anbefaler den til andre eller måske selv giver den væk. *ES*

fahs

FAHS er medlemsblad for Frederiksborg Amts Historiske Samfund og udkommer fire gange om året; i februar, april, august og november.
Artikler til bladet sendes til:
Frederiksborg Amts Historiske Samfund
v/ Eva Stennicke c/o Helsingør Kommunes Biblioteker,
Marienlyst Alle 4, 3000 Helsingør.
Telefon: 4928 3622, fax: 4928 3627
E-mail: eva.stennicke@mail.dk
Indmeldelse, spørgsmål omkring medlemskab og lign.:
Eva Stennicke - se e-mail, tlf. nr. og adresse ovenfor.
Hjemmeside og adgang til årbogsregister: www.fahs.dk

Redaktion
Bibliotekar
Eva Stennicke
(ansvarshavende red.)
Layout, sats og tilrettelæggelse:
Eva Stennicke

Tryk: FOA

Mindeord

Med stor sorg har Frederiksborg Amts Historiske Samfund modtaget meddelelsen om Flemming Beyers død den 4. maj 2007.

Flemming Beyer var uddannet bygningskonstruktør og arkitekt med speciale i restaurering. Siden midten af 1980'erne og indtil sin død var Flemming ansat ved Folkemuseet i Hillerød. Her var hans specialer Hillerød bys historie, incl. bevaring og restaurering af de gamle bygninger, samt Nordsjællands landbohistorie. Flemmings viden om Hillerøds historie var imponerende. Han var en ildsjæl og kæmpede bravt, nogle gange forgæves, for bevarelsen af det gamle Hillerød.

Flemming Beyer sad i bestyrelsen for FAHS i omkring 20 år. Som medlem af skriftudvalget var han gennem mange år med til at få ideer til indholdet i årbøgerne og deltog også i færdiggørelsen af manuskripterne.

Både i bestyrelsen og i skriftudvalget nød vi godt af Flemmings uddannelsesmæssige baggrund og vil komme til at savne ham. I en gruppe med flere ikke uddannede lokalhistorikere har vi brug for folk som Flemming med stor faglig ballast og kærlighed til sit fag.

Vores tanker går til Flemmings familie.
Æret være hans minde.

På Frederiksborg Amts Historiske Samfunds vegne
Eva Stennicke

Erindringer fra Hillerød i 1920'erne og 30'erne

af Aase Gedde fortalt til Margrethe Krogh

Jeg var kun 1½ år gammel, da mine forældre flyttede til Hillerød fra Lyngby, hvor de havde boet som nygifte. De havde begge rod i Hillerød, og da min far blev ansat ved Frederiksborg Amtstidende som redaktionssekretær, vendte de tilbage.

Mine forældre

Min far var født i Ribe, hvor hans far var næstkommanderende ved Grænsegendarmeriet, men han døde allerede i 1906 af tuberkulose, da min far var 5 år. Det slog min farmor helt ud, så tidligt at miste sin mand, så hun tilbragte det næste årstid i udlandet, inden hun fik en lotterikollektion og kom til Hillerød med sine to børn. Min far gik på Frederiksborg Statsskole inden han fortsatte sin videre uddannelse.

Min mor, der var født i Fredensborg, kom til Hillerød i 1905 og begyndte på Mørks Skole ligesom hendes to søstre. Da hun var færdig med 3. Mellem, gad hun ikke gå mere i skole, og kom så hjem for at hjælpe min mormor i huset – men at gøre rent var ikke lige hende, så hun kom tilbage til skolen og fik sin mellemskole eksamen. Efter den fik hun som 14-15 årig plads på statstelegrafen, der havde til huse sammen med postkontoret i Kannikegade. Da hun havde spillet klaver i mange år, blev hun så dygtig til at morse, at telegrafisterne fra København på de travle dage forlangte at "Hønen"- det var min mors telegrafist-kaldenavn, skulle morse. Hun havde også en god hukommelse, for en dag, da hun havde modtaget et telegram over telefonen, måtte hun fare ind til postassistenterne og bede dem om at skrive ned, for telegrammet var på fransk, hvilket sprog hun ikke kunne!

Frederiksborg Amts kontor

Efter nogle år fik min mor stilling på amtskontoret, idet den var bedre lønnet end den tidligere stilling. Kontoret lå på 1. sal i Slotsherrens hus i den ydre slotsgård og amtmanden boede i stueetagen. På den tid foregik alt arbejde jo med håndskrift, da skrivemaskiner ikke fandtes. Amtmanden hed Schülin og ellers var der på kontoret, foruden 3 kontorpiger, som første fuldmægtig, senere sparekassedirektør Chr. Andersen, den senere kontorchef Aage Fløystrup og den senere organist Laumann, der også var afløser for slotsorganist Brandt. Da denne døde forlod Laumann amtskontoret og blev selv slotsorganist.

Det hændte, mens min mor var på amtskontoret, at Laumann blev kaldt over i kirken for at spille. Var det på Compeniusorglet, tog han mor med til at træde bælgen. Organist Laumann havde en meget stor viden om Compeniusorglet, så da jeg engang i gymnasiet skulle skrive en fristil og valgte orglet, men ikke kunne nå at få bogen om orglet hjem over biblioteket, gik jeg til ham. Han fortalte sikkert meget mere end jeg havde kunnet læse mig til, men min dansklærer – der i parantes bemærket var utilfreds med alt fra min hånd, var også utilfreds med denne stil, og bad om mine kilder. Da jeg fortalte, at det var organist Laumann, ville han ikke tro mig, så jeg sagde, at han jo selv kunne tale med Laumann.

Organist Laumann, der kom fra Jylland, blev gift med Anna Larsen, datter af fiskehandler Larsen, der boede ved siden af Statsskolen i et af de lave huse, der for længst er revet ned. Der havde hans kone en meget besøgt slikbutik og var kendt som slikmutter.

Trekanten Slangerupgade, Møllestræde og Nordstensvej i slutningen af 1940'erne.
Foto: Lokalhistorisk Arkiv, Hillerød Bibliotekerne

Men tilbage til amtskontoret. En dag kom amtmanden op og spurgte min mor: "Er det Dem frøken Hansen, der skriver disse flueben?" Ja det var det jo, "kunne De så ikke bruge lidt mere blæk, så jeg kan læse det." Det vakte stor moro, at der måtte bruges noget mere blæk - amtmanden var kendt for at være meget påholdende.

Da han skulle have rund fødselsdag samlede personalet ind til en buket, og det skulle være gladiolus, for det måtte den nærsynede amtmand da kunne se. De havde bare glemt, at det var en forholdsvis billig blomst på den tid, så det blev en favnstor buket - "den må amtmanden da kunne se" var en af de fuldmægtiges kommentar. Og det kunne han. Amtsmanden stillede noget efter sammen med stuepigen med en bakke med glas og flaske for at takke for den pragtfulde buket!

På det tidspunkt var der ingen postkasse i Fangetårnet (det store tårn man går igennem ind mod den ydre slotsgård), så når min mor og de øvrige kontordamer gik var de fuldt belæssede med post. Vejen gik gennem Staldstrædet og når de passerede Amtsvejvæsenets kontorer der, stod de unge ingeniører og vinkede til dem og morede sig, fordi pigerne ikke kunne vinke tilbage uden at tabe posten.

Aase Gedde og hendes mor i 1926 ved huset i Slangerupgade 9. Foto: Privat

Omkring 1920 holdt min mor op på amtet. Hun var blevet forlovet og skulle nu lære husholdning. Det blev der nu ikke noget ud af, for hun blev i stedet vikar i Hillerød og Omegns Bank. En ansat måtte holde op p.g.a. sygdom, og mor skulle vikariere i stillingen indtil den senere kasserer Sørensen kunne blive løst fra sin stilling i København. Senere blev det heller ikke husholdning, men til et arbejde i Helsingør, hvor min far lå som soldat.

Barndom i Hillerød

Mine forældre blev gift i 1922 og flyttede til Hillerød i 1926, hvor de fik en lejlighed på Holmegårdsvej 17. Samme sted boede fru Skyum Olsen, og når hendes søn ville hente mig ned for at lege, måtte jeg kun komme ned, når vor pragtfulde schæferhund ledsagede mig og passede på mig.

På min 3 års fødselsdag flyttede vi til Slangerupgade 9, hvor min farmor i forvejen boede, og hun fik travlt, for jeg inviterede alle flyttefolkene ind til fødselsdagschokolade Min mor hjalp sommetider i lotterikollektionen og så var jeg tit med. En dag kom der en fin gammel herre fra Helsinge med et stort hvidt skæg. "Du ligner bestemt min nissemand hjemme i skabet", sagde jeg til ham. Han blev meget vred, og selvom min farmor bedyrede, at det var den største ros, han kunne få, blev han ikke formildet, og jeg blev forvist til værelset ved siden af.

I huset boede bl.a. stadsingeniør Andersen, kaffehandler Licht, købmand Johannes Larsen og adjunkt Neergaard. Alle deres børn blev mine legekammerater både Otto Larsen, Kirsten og Bodil Anderen og Karl Neergaard. Deres søskende kendte jeg også, men de var ældre og interesserede sig ikke særligt for os små.

Der var altid nogen at lege med, og vi legede overalt i gården og på gaden, for man behøvede ikke at være nervøs for trafikken. Mødrene gik hjemme, så der blev altid holdt øje med os. Vi plankede den ind til købmand Viggo Andersen, der bestemt ikke var børneven, så det gjaldt om at passe på. Hos ham plukkede vi morgenfruer og mælkebøtter, som vi lavede buketter og bandt kranse af, som vi solgte til naboen vognmand Lindkvists chauffører for en 2 øre.

I nabohuset til den anden side boede fru Nis-Hanssen, der holdt meget af børn, uden selv at have nogen. Hun så ofte når vi legede, og åbnede vinduet og spurgte om vi legede godt, og så smed hun en 2 øre ned til os. Vi kastede os over mønten, som vi straks omsatte til slik det nærmeste sted. Hvis hun så, at vi havde købt tyggegummi, fik vi ingen penge et stykke tid. Så kunne hun godt spørge, om vi var blevet artige igen. Gik der for længe, kunne vi finde på at klæde os ud, evt. bare ved at vende trøjerne og lege fastelavn, så blev hun blødgjort igen.

Om vinteren havde vi det også pragtfuldt. Jeg havde en kæmpe kælk, som havde været min fars og faster, der kunne sidde en 7-8 stykker på den. På den susede vi ned af indkørselsbakken til nr. 9 eller vi gik over på Slotsbroen og susede ud på Slotssøen. Jeg havde hørt de andre råbe: "Af banen

dernede, der kommer en rødbede" men det sidste ord havde jeg ikke fået fat i, så jeg råbte i stedet:" Af banen dernede, der kommer en lille Gedde"
En gang jeg var ude at spadsere med Kirsten og Bodil og deres unge pige, kom vi ind i Slotsgården, hvor hesten øverst på kirketårnet lå og var taget ned. Den klappede vi ivrigt. Det kom jeg mange år efter til at nævne overfor museumsdirektør Eller, der blev misundelig og spurgte om, hvor stor hesten var. Jeg nævnte, at den havde forekommet mig som et føl. På slottet må man også have glemt, at hesten havde været nede omkring 1930, for Knud Cornelius skrev i en artikel i Frederiksborg Amts Avis, om hesten der var nede for at blive forgyldt, da kirketårnet blev repareret, at det var første gang siden den blev sat op i slutningen af attenhundredetallet. Det kunne jeg så fortælle ham var helt forkert, det var i hvert fald anden gang.

Jeg var også heldig at være i første række, da Statsskolen i 1931 havde jubilæum og havde besøg af Kong Christian X. Som journalist havde min far jo adgang.

Skilsmisse

For mig skete der det tragiske, at mine forældre blev separeret. Min mor gik ned med flaget og var i en lang periode indlagt på Dianalund. Først boede jeg hos min farmor i Hillerød. Hun var nu flyttet til smedemester Schmidts villa på Hostrupsvej på 1 sal. Men senere kom jeg over til mine morforældre, der nu boede i Middelfart sammen med min yngste moster.

Min morfar hed Anders Lundahl Hansen. Han og jeg gik ofte tur på havnen og han fortalte meget om sit liv og om Hillerød by. Han var født i 1859 og havde som netop udlært bødker måtte forsørge sin mor og yngre søskende, da hans far ca. 1875 døde. Den gang var der jo ingen folkepension eller andet at få. Han fortalte bl.a., at da han var blevet forlovet med min mormor, som boede i Asserbo, gik han turen fra Fredensborg til Asserbo for at besøge hende. Han passede sit arbejde til sent lørdag aften, gik den lange vej nord om Esrum Sø til Asserbo om natten, var sammen med hende hele søndagen, og gik så hjem til Fredensborg igen om natten for at gå på arbejde mandag morgen. Det kan man kalde en gåtur!

Aase Gedde 1926. Foto: Privat

I 1905 brændte både hans værksted og det hus de boede i, og han besluttede så at flytte til Hillerød, der var en bedre handelsby end Fredensborg. Da han med de sidste ting var på vej, ville han rette noget på læsset og lagde en sæk på jorden. I det samme kom en af Fredensborgs finere fruer forbi med sin hund. Den for hen og snusede til sækken, men trak sig hylende bort. Fruen blev rasende, men fik dette svar: "Deres hund kan lade være med at snuse til min sæk." I sækken var morfars kat, den havde slået kløerne i snuden på hunden. Den episode fortalte min morfar gerne.

Bødker i Hillerød

Efter branden i 1905 havde min morfar i Hillerød fået værksted der, hvor tømrer-

mester Milner senere opførte Bankbygningen på hjørnet af Torvet og Slotsgade. Da byggeriet begyndte flyttede han over i gården til Torvet nr. 9. Udover bødkerværksted havde han også byens eneste røgeri. Jeg kan tydeligt huske hans værksted, hvor alt værktøj hang sirligt på dets rette plads, og hvor der hang skinker og andre røgvarer, som ventede på at blive afhentet. Selv om jeg kun var 2 år, står det hele tydeligt for mig. Morfar solgte virksomheden til bødkermester Christoffersen.

Da han kom til Middelfart kunne han ikke finde sig i at gå ledig, så han fik en aftale med mejeriet om at lave dritler til dem. Jeg kan tydeligt se ham arbejde med dem.

Skolegang

Jeg skulle egentlig have været i skole til august 1931, men var på det tidspunkt endnu i Middelfart og ventede på, at mor skulle komme at hente mig. Da hun kom, rejste vi videre til min ældste moster, der var gift med præsten i Engesvang. På et tidspunkt fandt mor ud af, at jeg hellere måtte lære at læse. Samtidig skulle min moster lære min 3 år ældre kusine at spille klaver. Det førte dog kun til skrig og skrål, så min onkel kom farende ind: "Kan man slet ikke få fred i præstegården?"

Pludselig gik der et lys op for søstrene. Min moster var nemlig kommunelærerinde og selvfølgelig var det hende, der skulle lære mig at læse, og min mor, der havde spillet klaver i mange år, skulle lære min kusine at spille. Så var roen genoprettet, for nu gik det fint, nu var det jo ikke vor egen mor, vi havde som lærer. Min moster fandt hurtigt ud af, at jeg havde svært ved at lære at læse. Så sagde hun: " så gør vi lige som fru Grundtvig, da hendes søn også havde det svært med bogstaverne, hun lærte ham at læse i ordbilleder". Da jeg senere kom i Mørks Skole og fik frøken Gudrun Mørk i dansk, sagde hun: "Aase du læser godt og skriver også fine genfortællinger, men du kan ikke stave. Det må vi arbejde med" og det gjorde jeg så – ordet ordblindhed var ikke opfundet på den tid, så jeg undgik komplekser, og lærte efterhånden også at stave. Min mand havde samme problem. Han var sikkert heller ikke nogen opmærksom elev, men blev bedømt som dum. Først da han som voksen kom på handelsskole, fik han gjort noget ved det. Men han sendte aldrig et brev ud af huset, uden at jeg havde læst det, og visa versa. Man kan nemlig ikke læse korrektur på egne skriverier, men godt på andres.

Mor og jeg kom tilbage til Hillerød efter nytår 1932. Lejligheden var ryddet og min far boede en kort tid på et værelse. Min mor og jeg boede først en tid i sparekassen hos direktør Andersens, idet fru Ella Andersen og mor var veninder fra deres tid på amtet. Senere flyttede vi ind på 1. sal hos postkontrollør Egebergs på Godthåbsvej, hvor jeg legede med deres datter Kirsten.

En dag mødte mor sin gamle gymnastiklærerinde frøken Hourowitz, og hun opfordrede mor til at tale med Valdemar Stenberdt på Mørk Skole, for jeg var for stor til at gå sådan rundt. Det resulterede i, at jeg begyndte på Mørks Skole den 7. april 1932 i første klasse, hvor jeg kom sammen med mine kammerater igen, og det var jo dejligt. En af mine første erindringer går på den 14 april 1932. Det var nemlig Marie Mørks fødselsdag. Hun var stadig tilknyttet skolen, selvom hun havde overdraget den til hr. Stenberdt. I anledningen af fødselsdagen gik hun fra klasse til klasse og bød hver elev et bolche. Da hun kom til os og fik at vide, at det også var min fødselsdag, fik jeg lov til at tage et ekstra bolche. Det har familien senere moret sig over.

I 1933 flyttede vi til Slotsgade 3 i baghuset. Her boede min skolekammerat Minnas mor, distriktsjordemoder Ingeborg Holfeldt på 2. sal i forhuset. Nedenunder kom tandlæge Sørensen til at bo, i det hele var ejendommen godt fyldt op. Ved siden af os boede viceværten, snedkermester Sundstrøm med kone og 3 døtre. Vi legede alle godt sammen, især blev Minna min gode veninde. Når hun

Marie Mørks Skole. Krydset Hammersholtvejen, Sdr. Jernbanevej 1910.
Foto: Lokalhistorisk Arkiv, Hillerød Bibliotekerne

kom for at hente mig om morgenen, og jeg så var syg, blev hun også pludselig så syg, at hun måtte blive hjemme. Så kom frøken Holfeldts unge pige over med frokost til os. Mit var ikke pjæk, jeg blev året efter opereret for blindtarmsbetændelse i sidste øjeblik.

Min mor var efter at have været ansat hos branddirektør Stahl i et par år, nu ansat som bogholderske på Stenholt Savværk hos Jørgen Raaschou. Derfor mente snedkermester Sundstrøm, at hun havde forstand på træ og spurgte hende en dag, da adgangstrappen var helt nedslidt, om hvilken træsort hun syntes den nye trappe skulle være af. Egetræ, var min mors prompte svar, og så fik vi en dejlig egetræstrappe, der stak grelt af mod resten af det gamle hus.

Da jeg kom i 2. klasse arbejdede mor stadig hos branddirektør Stahl i Rosbækhus. Hun tog hun mig med, når hun gik på arbejde om morgenen, ligesom Minna ofte fulgtes med sin mor, der skulle på barselsbesøg.

Vi havde fundet et tomt klasseværelse at opholde os i, men det opdagede frøken Eva Mørk, og så kom hun ned til os og tegnede på tavlen og lærte os de vers, der passede til hendes pragtfulde tegninger. Det endte med, at også andre fandt fidusen med at komme tidligt.

Jeg havde som omtalt i underskolen frøken Gudrun Mørk i dansk og i regning havde jeg fru Krohn. Hendes søn Knud gik også i klassen. Hun brugte meget af tiden på at læse højt for os især Holbergs komedier, men heldigvis fik vi også lært at regne. Hun gav os også tabeller for – både den lille og den store - som vi terpede i frikvarterene. Da vi fik hende i tysk, slog den måde ikke rigtig til - jeg syntes kun jeg fik lært kasserollebøjningen. Senere fik vi så en anden tysklærer, der fik travlt med at terpe pensum med os.

Vi klassekammerater var ret gode til at hjælpe dem, der ikke kunne følge med, for

det gik jo ud over os andre. Der kom mange elever fra omegnens små skoler ind i 4. eller 5. klasse for at blive læst op til statsskolen, dem hjalp vi, vi havde jo øvelsen.

Da jeg senere i realklassen havde et fast hold, jeg hjalp med matematik, opdagede hr. Stenberdt det, og så måtte jeg stå skoleret for ham. Han troede, at de skrev af efter mig. Jeg måtte så bede ham se ordentlig på opgaverne, for ingen fik love til at løse længere end de kunne forstå, og det kunne jo ses. Forsæt så bare fik jeg allernådigst at vide.

Marie Mørks Skole

Mørks Skole lå jo på begge sider af Hammersholtvejen, men havde ikke så mange bygninger på Petersborgvej som i dag. Hr. Stenberdt boede i den nærmeste villa, der nu er inddraget til skolen. Der var kun en lille gymnastiksal, så drengene havde sløjd, når pigerne havde gymnastik, og gymnastik, når pigerne havde håndarbejde. Toiletforholdene var sammenlignet med i dag yderst kritisable, og der var intet brusebad efter gymnastik. Ikke sært at vi var glade for sommeren og sportspladsen ved siden af banen, hvor vi måtte løbe ned til, for overhovedet at få spillet langbold. Kun de færreste måtte cykle til skole, ikke på grund af trafikken, men på grund af afstanden - de fra Trollesminde havde allernådigst lov til at bruge cyklen, men jeg er ikke engang sikker på at det gjaldt Dinesens fra Vænget ved Ødammen. Privatbiler var dengang lidt af et sjældent syn.

Mons

En af mine klassekammerater i underskolen blev aldrig kaldt andet end Mons. Han kom fra Fredensborg var ikke alt for velbegavet, men det var ikke det, det var hans påklædning. Moderen var øjensynlig syg, så hans tøj var ofte aparte, f.eks. kunne hun finde på at give ham damegrummistøvler på. Heldigvis kunne vi alle godt lide ham, så vi sagde aldrig noget. En dag var han ikke i skole. Frk. Gudrun kom ind og fortalte, at grunden var at han i går, da han kom hjem, ikke kunne finde sin mor. Da han endelig fandt hende, havde hun hængt sig i brændeskuret, og han måtte skære hende ned. Frk. Gudrun forsatte: "I morgen kommer han i skole igen, og I behandler ham præcis, som I plejer. Hvis han selv siger noget, er det o.k. men I spørger ikke. "

Engang for mange år siden, da jeg boede på Hostrupsvej nr. 9, ringede det på døren og Mons stod udenfor med en dreng i hver hånd. "Kan du kende mig?" spurgte han, ja det kunne jeg godt, selvom han nu var blevet en rigtig flot fyr. Jeg bad ham indenfor til min mor, som han kendte udmærket, da mødre ofte blev brugt som censorer i de små klasser i skolen. Vi havde jo eksamen hvert år helt fra første klasse. Under samtalen kom vi ind på at frøken Gudrun stadig levede og nu boede på De Gamles Hjem - nu Kirsebærbakken, og jeg foreslog ham at besøge hende sammen med drengene.

Mons var startet som nitterdreng på Helsingør Skibsværft, og var nu steget i graderne. Da jeg senere besøgte frøken Gudrun, fortalte hun, at hun havde haft besøg af ham og drengene, og at det havde glædet hende meget at se, at var gået ham godt på trods af de svære odds, han havde haft. Mons fortalte i øvrigt, at han en dag havde mødt en anden af vores klassekammerater på gaden. Denne boede dengang hos sin bedstemor, og hun kunne øjensynlig ikke magte drengen, han var ofte beskidt og til tider meget langhåret. Når det blev for meget, gav skolen ham en seddel med hjem om noget rent tøj og en klipning. Så stillede han et par dage efter maskinklippet. Hvorefter der gik nogen tid igen. Nu så han stadig farlig ud, sagde Mons, men så sagde jeg også til ham: "Her har du en daler, gå så hen at blive klippet!"

Artiklen fortsættes i næste nummer.

Læs mere om Hillerød i 1920'erne og 30'erne

ved Eva Stennicke

Hvis I lige som jeg har fået lyst til at læse mere om Hillerød i første halvdel af 1900-tallet, så er her forslag til nogle artikler og et par bøger.

Det hele kan lånes via det nærmeste bibliotek - tag evt. FAHS bladet med. Og foreningen har i øvrigt stadig årbøgerne fra 1983 og 1991 til salg (20 og 25 kr.).

Også "Hillerød 1945-2006" er i handlen, den fås bl.a. på Hillerød Bibliotek. Selvom den "falder udenfor perioden", skal den med her, fordi den er ny, nem at gå i gang med og giver overblik.

Jensen, Thyra
Marie Mørk.
I: Slesvigske Kvinders Julebog. 1939.
S. 59-69 : ill..

Elisabeth Hertig
Barndom på Frederiksborg.
I: Fra Frederiksborg Amt. 1983. S. 7-40 : ill.
Elisabeth Hertig er datter af Zelia og Otto Andrup, sidstnævnte var direktør for museet på Frederiksborg Slot.

Finn Søeborg
Sådan var det bare : erindringsglimt
Kbh., Rasmus Naver, 1986. 247 sider : ill.
Side 45-64: Hillerød.- Forfatteren Finn Søeborg (1916-92) boede fra sit 13.-16. år i Hillerød.

Mogens Larsen
En købmandsdrengs erindringer i Hillerød fra 1928 til 1932.
I: Fra Frederiksborg Amt. 1990. S. 111-116 : ill
Mogens var i lære hos købmand Johannes Larsen i Slotsgade.

Emil Westi Lyngkvist Jensen
Tidsbilleder fra en svunden tid - hentet fra en større sammenhæng.
I: Fra Frederiksborg Amt. 1991. S. 24-34 : ill.
Erindringer fra Hillerød i 1930'erne og 40'erne.

Asger Berg
Hillerød i 1925
I: Nomus. 2000. Nr. 2. S. 4-12 : ill.

Hugo Matthiessens Hillerød : fotograferet 1920-21 og 1924 / [udgivet af] Flemming Beyer. Hikuin, 2001. 87 sider : ill.

M. Mørks Skole oplevet i kælderhøjde.
Ved Eva Holm-Nielsen.
I: Lokalhistorisk Forening i Hillerød Kommune. 1995. Nr. 3. S. 11-21 : ill.
Interview med Ruth Mikkelsen, som gik i skolens børnehave 1922-24 og fortsatte i selve skolen indtil 1931.

Fodnoter til et liv. Ved Eva Holm-Nielsen
I: Lokalhistorisk Forening i Hillerød Kommune. 1997. Nr. 2. S. 7-17 : ill.
Interview med fodterapeut Tove Edith Jegindø Olsen (født Petersen) om Hillerød i 1920'erne og 30'erne.

Hillerød 1945-2006 / redaktør Kirsten Baunegaard ; foto: Allan Nørregaard ; billedredaktør Lisbet Schacht Hansen. - [Hillerød] : Hillerød Kommune, 2006. - 526 sider : ill.

Industriens vugge
Frederiksværk gennem 250 år

Tirsdag d. 30. januar var vi i "Kedelhuset" i Hillerød, hvor museumsleder Frank Allan Rasmussen gennem billeder og sit meget inspirerende foredrag førte os ind i den spændende historie og udvikling, der har været i byen Frederiksværk. Det gav os lyst til at få mere at vide og, at se det med egne øjne. Vi har været så heldige at Frank Allan Rasmussen har lovet os en rundvisning

Søndag den 26. august 2007 kl. 13.00

Frank Allan Rasmussen tager os på en to timer lang byvandring i de centrale dele af industribyen Frederiksværk. Kulturarvsstyrelsen har i foråret 2007 udpeget byen som et af de nationale industriminder. Her stod industriens vugge for 250 år siden, da man begyndte at udnytte vandkraften fra kanalen til agatslibemøller, smedehamre, støberi, valseværk, krudtmøller og stamper. På turen langs kanalen og i de gamle gader vil vi se nærmere på bygninger og kulturhistoriske levn. Undervejs vil der blive fortalt om de personer, der har præget byudviklingen og skabt den industri som stadig præger Frederiksværk.

Vi slutter af med en rundvisning på det nyrestaurerede Krudtværk, der er enestående i kraft af de stadigt arbejdende maskiner og møller.

Tre minutters gang derfra ligger café "Nanna". Her runder vi dagen af med at styrke fællesskabet over en kop kaffe (the) og lidt til den søde tand.

Vi har regnet ud at ovenstående arrangement kan gøres for 100,00 kr. alt inkl. Kom og tag en ven eller veninde med. Af praktiske grunde er antallet af deltagere sat til max 40. Turen er desværre ikke egnet for gangbesværede og handicappede.

Vi mødes foran Gjethuset kl. 13.00. Der er gode parkeringsmuligheder.

Tilmelding som tidligere til
Torben Bill-Jessen E-mail: tb-j@stofanet.dk Tlf. 49 21 86 89